

Runesten

- verdens ældste inskription, eller...?

Af Hans-Henrik Meyer, Formand for Sydsjællands Amatørgelogeiske Forening.

Det er altid spændende at kigge efter sten, når man er på stranden – og nogle gange finder man jo noget virkelig interessant – fx en “runesten”.

Det er helt sikkert runer, sagde hun.....Tjah, sagde han, det ligner, men er du sikker ?

Runesten

Hvad var det egentlig, Susanne Larsen og Danny Rasmussen havde fundet på Nordfelt strand på Møn den dag i August 2005 ?

Susanne havde en arbejdskollega, som samlede på sten – ja, hun var vist helt tosset med dem, hun måtte da vide, hvad det var.

Stenen kom med på arbejde og blev beundret af alle kollegerne inklusiv Birgit, som selv samlede på sten.

Stor forundring for selvfølgelig kunne alle se, at der var tale om en sten med runer i sikkert fra stenalderen, mente flere. Men Birgit var usikker, og da hun gennem mange år har været medlem af Sydsjællands Amatørgelogeiske Forening, lånte hun “runestenen” og tog den med til næste møde.

Også her var forundringen stor, men flere af medlemmerne vidste også noget om oldsager og runer, og der var ingen tvivl, det var ikke runer – men krystaller.

“Runestenen” set fra den ene side. (Foto: Forfatteren)

Efter at have undersøgt krystallerne og stenen under lup samt testet den med syre, stod det klart, at stenen var en kalksten, og de langstrakte krystaller var af calcit.

Krystallerne befinder sig alle i et lag nederst i stenen og er forskubbet langs en ikke særligt tydelig forkastning på tværs af stenen.

Men hvorfor og hvordan opstod disse

“Runestenen” set fra den anden side. (Foto: Forfatteren)

“runekrystaller”? Vi kender ikke nogen fortilfælde og heller ikke til andre kalksten med sådanne listekrystaller.

Kan nogen af GeologiskNyt's læsere hjælpe os videre?

Se på billederne, som viser stenen fra begge sider.

Susanne, Danny og alle os fra stenklubben venter i spænding. ■

Kort nyt

Gletscherskrump i fortiden

Gletscherne i Alperne er på retur, det er ikke noget nyt. Men det har vist sig, at de faktisk var mindre for 7.000 år siden i forhold til i dag – ja de var muligvis nærmest forsvundet. Derfor kigger klimatologerne efter gamle levn af skove i den schweiziske is.

Det er dog ikke kun levn efter skove, de finder, men for eksempel også gamle flyvemaskiner og døde bjergbestigere....

www.spiegel.de/UVH

200 millioner år gamle træer er syge

Nogle af verdens ældste træer, der står i Wollemi National Park, 200 km vest for Sydney i Australien, er truet af sygdom. Træerne beskrives ofte som levende fossiler, da de stammer fra den tid, hvor Jorden var befolket af dinosaurer. Indtil de færre end 100 træer blev opdaget i en

fjerntliggende slugt i 1994, troede man, at de var uddøde; men nu ser det desværre ud til, at de er i fare for virkelig at uddø, idet

de er blevet angrebet af en svampelignende sygdom ved navn *Phytophthora cinnamoni*.

Selve arten, Wollemi-fyren, er ikke ved at uddø, idet den både vokser i plantager og hos private; men det vil være ærgerligt, hvis de naturligt voksende træer skulle forsvinde, så fra officiel side beder man nu folk om at holde sig væk fra området og håber på, at en intens sygdomsbehandling kan redde træerne.

Aljazeera/EK ■